

Asia: VN/32678/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt lausuntoa ehdotuksesta valtioneuvoston asetukseksi rakennustyön turvallisuudesta. Kiitämme mahdollisuudesta antaa lausuntomme asetuksen uudistamiseen liittyen. Rakennusalan työturvallisuus on keskeinen osa työntekijöiden hyvinvoinnin ja työurien kestävyysvarmistamista sekä työympäristön riskienhallinnan kokonaisvaltaista kehittämistä. Asetuksen ajantasaisuus ja selkeys ovat olennaisia edellytyksiä sille, että toimijat voivat toteuttaa veloitteensa tehokkaasti ja yhdenmukaisesti.

Esitetyn asetuksen tavoitteena on parantaa rakennustyön turvallisuuden hallintaa, vähentää tapaturmia ja ammattitautteja sekä selkeyttää ja ajantasaistaa rakennustyöasetusta. Kannatamme esitystä ja pidämme tavoitteita sekä ehdotettuja täsmennyksiä perusteltuina ja tarpeellisina. Uudistettu sääntely tukee toimijoiden velvoitteiden selkeyttämistä ja mahdollistaa turvallisuuden nykyistä järjestelmällisemmän johtamisen rakennusalaalla.

Lausunrossamme tuomme esiin näkökulmia ja tarkennuksia, joita toivomme huomioitavan asetuksen jatkovalmistelussa.

Asetuksen 7 §:ssä säädetään, että rakennuttajan on huolehdittava turvallisuuskoordinaattorin riittävistä toimivaltuuksista ja muista edellytyksistä tehtävien hoitamiseen. Pidämme tätä tärkeänä, mutta tuomme esiin, että pykälässä ei käsitellä turvallisuuskoordinaattorin pätevyyttä samalla tarkkuudella kuin esimerkiksi 6 §:ssä ulkopuoliselta asiantuntijalta vaadittua pätevyyttä tai 8 §:ssä päätoteuttajan asiantuntemusta. Pätevyyden maininta vahvistaisi pykälän tavoitteita ja yhdenmukaistaisi pätevyysvaatimuksia suhteessa muihin asetuksessa käsiteltyihin asiantuntijatehtäviin, erityisesti vaativissa ja monitoimijaisissa hankkeissa.

Asetuksen 47 §:ssä esitetään purkutyösuunnitelman sisältövaatimukset. Luettelossa käsitellään muun muassa purettavien rakenteiden ominaisuuksia, rakenteiden kantavuutta, terveydelle haitallisia aineita, purkumenetelmiä sekä putoamis- ja pölynhallintaa. Rakennusosien uudelleenkäyttöä tai purkumateriaalien talteenottoa ei kuitenkaan mainita. Ehdotamme harkittavaksi, että purkutyösuunnitelmaan sisällytettäisiin myös arvio rakennusosien turvallisesta talteenotosta ja uudelleenkäyttömahdollisuuksista.

Asetuksen 60 §:ssä säädetään pölyaltistuksen hallinnasta ja hengityksensuojainten käytöstä. Tuomme esiin, että ehdotettu sanamuoto ei huomioi tilanteita, joissa suojaimet koostuvat useista osista, joista osa voi olla yhteiskäyttöisiä (esimerkiksi puhallinyksikkö ja letkut asianmukaisesti huollettuna) ja osa henkilökohtaisia (esimerkiksi kasvo-osa). Ehdotamme sanamuodon laajentamista siten, että se kattaa myös nykyiset ja kehittyvät suojausratkaisut.

Asetuksen 63 §:ssä mainitaan erikseen ”henkilökohtainen silmien suojaus”, toisin kuin muiden lueteltujen suojainten kohdalla. Ehdotamme harkittavaksi sanamuodon yhdenmukaistamista muiden velvoitteiden kanssa tai perustelujen täydentämistä sen osalta, miksi silmien suojainten henkilökohtaisuutta korostetaan erikseen. Näin varmistettaisiin asetuksen sisäinen johdonmukaisuus ja vähennettäisiin tulkinnanvaraisuutta siitä, miksi henkilönsuojainten henkilökohtaisuutta korostetaan juuri silmien suojausta koskevassa kohdassa, mutta ei muiden vastaavien suojainten yhteydessä.

Lisäksi tuomme esiin seuraavat kirjoitustekniset ja terminologiset huomiot, jotka parantavat asetuksen johdonmukaisuutta ja käytännön sovellettavuutta:

- 28 §: terminologian yhdenmukaistaminen: Ehdotamme, että pykälässä käytetään johdonmukaisesti yhtä termiä (esimerkiksi suojakansi).
- 30 §: putoamisen estävien rakenteiden täsmentäminen: Ehdotamme konkreettisempaa kuvausta putoamisen estävistä rakenteista tulkinnanvaraisuuden vähentämiseksi.
- 40 § ja 41 §: työnantaja-termi: Ehdotamme muotoa asennustyöstä vastaava työnantaja, jotta vastuutahot ovat selkeästi tunnistettavissa.
- 43 §: kohderyhmän täsmentäminen: Ehdotamme muotoa elementtirakentamista tekevät työntekijät.
- 46 §: työntekijäryhmän tarkentaminen: Ehdotamme muotoa muottityötä tekevät työntekijät.
- 59 § esimerkinomaisen listauksen muoto: Pykälässä käytettävä ilmaisu soveltuvin osin vähintään muodostaa velvoittavan vaikutelman, vaikka listaus on esimerkinomainen. Ehdotamme harkittavaksi sanamuodon selkeyttämistä siten, että listauksen luonne esimerkinomaisena vähimmäisvaatimustasona käy nykyistä paremmin ilmi ja välttää tulkinnan siitä, että kyseessä on tyhjentävä luettelo.

Lopuksi toteamme, että asetuksen uudistaminen on tärkeä askel rakennusalan työturvallisuuden kehittämisessä. Esittämämme tarkennukset ja muotoiluehdotukset tukevat asetuksen tavoitteita ja edistävät sen johdonmukaista soveltamista käytännössä.

Koivula Antti
Työterveyslaitos

Perttula Pia
Työterveyslaitos